

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1401/2537

ธนาคาร นครหลวง ไทย จำกัด (มหาชน) นาย ตัง แซ่เจี๋ย กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/14, ป.พ.พ. มาตรา 193/30, ป.พ.พ. มาตรา 1001, ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.พ.พ. มาตรา 164, ป.พ.พ. มาตรา 1002, ป.พ.พ. มาตรา 1003

ย่อ / หลักกฎหมาย

การผ่อนชำระหนี้ของจำเลยที่ 3 ผู้ค้าประกันและอวัลต์ตัวเงินกระทำภายในกำหนด 1 ปี นับแต่จำเลยที่ 1 ลูกหนี้ถึงแก่กรรมจึงเป็นการรับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 193/14 เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ต้องเริ่มนับอายุความกันใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้เดิม นับแต่เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงนั้นสิ้นสุดลง สัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกฎหมายมิได้กำหนดไว้ว่ามีอายุความเท่าไรจึงถือตามกำหนดอายุความทั่วไป ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 193/30 คือมีกำหนด 10 ปี อายุความที่ผู้ทรงตัวสัญญาใช้เงินจะฟ้องผู้รับอวัลต์ตัวสัญญาใช้เงินมีกำหนดสามปีนับแต่วันที่ตัวสัญญาใช้เงินแต่ละฉบับถึงกำหนดจ่ายเงิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1001 ประกอบด้วยมาตรา 940 และมาตรา 985 จำเลยที่ 3 ได้ผ่อนชำระหนี้ให้โจทก์ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2527 และโจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2530 จึงเป็นการฟ้องจำเลยที่ 3 ให้รับผิดชำระหนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีภายในกำหนดอายุความ 10 ปี และฟ้องให้จำเลยที่ 3 รับผิดชำระหนี้ในฐานะเป็นผู้รับอวัลต์ตัวสัญญาใช้เงินภายในกำหนด 3 ปี นับแต่เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดลง ฟ้องโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ 1 ได้ทำสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับโจทก์วงเงิน 40,000 บาท ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 14 ต่อปี ทบต้นตามประเพณีของธนาคารจำเลยที่ 2 ได้ทำสัญญาค้ำประกันหลังจากทำสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีแล้วจำเลยที่ 1 ได้ออกเช็คสั่งจ่ายเงินและนำเงินเข้าบัญชีเป็นการเดินสะพัดทางบัญชีตลอดมา และจำเลยที่ 1 ยังได้นำตัวสัญญาใช้เงินมาขายให้โจทก์หักงับเป็นเงิน 210,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี โดยมีจำเลยที่ 3 ลงนามเป็นผู้อวัลต์ทั้งหักงับดังกล่าว และจำเลยที่ 1 ยังได้ทำหนังสือรับรองการขายตัวสัญญาใช้เงินไว้แก่โจทก์ ต่อมาจำเลยที่ 1 ได้ทำหนังสือสัญญารับสภาพหนี้โดยยอมรับว่าเป็นหนี้เบิกเงินเกินบัญชีเป็นเงิน 40,819.40 บาท และเป็นหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยจำนวน 226,060.71 บาท โดยสัญญาว่าจะผ่อนชำระหนี้ทั้งหมดเป็นรายเดือน เดือนละไม่น้อยกว่า 10,000 บาทโดยจำเลยที่ 3 ลงนามเป็นผู้ค้ำประกัน หลังจากนั้นจำเลยที่ 1 ที่ 3 ไม่นำเงินมาผ่อนชำระตามสัญญา ขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันชดเชยหนี้เบิกเงินเกินบัญชีจำนวน 114,202.28 บาท และหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินจำนวน 396,894.81 บาท ให้แก่โจทก์ พร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ในต้นเงิน 40,819.40 บาท และต้นเงิน 181,480.24 บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จจำเลยที่ 1 ขาดนัดยื่นคำให้การจำเลยที่ 2 ที่ 3 ให้การว่าจำเลยที่ 1 ได้ชำระหนี้เบิกเงินเกินบัญชีและตัวสัญญาใช้เงินเรื่อยมา จำเลยที่ 1 เป็นหนี้โจทก์ถึงวันฟ้องไม่เกิน 50,000 บาท การที่โจทก์กับจำเลยที่ 1 ยกเลิกสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีและบัญชีเดินสะพัดโดยจำเลยที่ 1 ทำหนังสือรับสภาพหนี้และจำเลยที่ 3 เป็น

ผู้ค้าประกันแทนจำเลยที่ 2 จำเลยที่ 2 ย่อมพ้นความรับผิดดอกเบี้ยนอกเหนือจากระยะเวลา 5 ปี ถึงวันฟ้องขาดอายุความ จำเลยที่ 1 ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2527 จำเลยที่ 2 ที่ 3 เคยติดต่อและแจ้งต่อโจทก์แล้วตั้งแต่กลางปีพ.ศ. 2528 โจทก์มิได้ฟ้องร้องภายในกำหนด 1 ปี คดีของโจทก์ขาดอายุความ จำเลยที่ 2 ที่ 3 ในฐานะผู้ค้าประกันจึงหลุดพ้นจากความรับผิด ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า โจทก์นำคดีมาฟ้องเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่โจทก์รู้ว่าจำเลยที่ 1 ถึงแก่กรรม สิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่มีต่อจำเลยที่ 1 ขาดอายุความ จำเลยที่ 2 ที่ 3 ผู้ค้าประกันไม่ต้องรับผิดชอบหนี้ให้โจทก์ พิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยที่ 3 ใช้เงินจำนวน 40,819.40 บาท ให้โจทก์พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2523 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และให้จำเลยที่ 3 ใช้เงินจำนวน 396,894.81 บาท ให้โจทก์พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปีของต้นเงินจำนวน 181,480.24 บาท นับจากวันถัดจากวันฟ้องคือวันที่ 1 เมษายน 2530 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ นอกจากนี้แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยที่ 3 ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นฟังได้ว่า เดิมนายตั้ง แซ่เจี๋ย จำเลยที่ 1 ซึ่งโจทก์ได้ขอถอนฟ้องไปแล้วได้ทำสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับโจทก์ วงเงิน 40,000 บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 14 ต่อปี คิดดอกเบี้ยทบต้น โดยมีจำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้าประกันยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมปรากฏตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีเอกสารหมายเลข จ.18 และสัญญาค้ำประกันหมายเลข จ.19 และเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาแล้วจำเลยที่ 1 ได้ต่อสัญญาไปอีก 6 เดือน โดยจำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกันตามเอกสารหมายเลข จ.20 หลังจากทำสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีแล้ว จำเลยที่ 1 ได้เดินสะพัดทางบัญชีโดยถอนเงินและนำเงินเข้าฝากในบัญชีเรื่อยมา ปรากฏตามบัญชีกระแสรายวันหมายเลข จ.21 นอกจากนั้นจำเลยที่ 1 ได้นำตัวสัญญาใช้เงินจำนวน 6 ฉบับ ซึ่งมีจำเลยที่ 3 เป็นผู้รับอาวัลไปขายลดแก่โจทก์ โดยยอมเสียดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ปรากฏตามหนังสือรับรองการขายตัวสัญญาใช้เงินเอกสารหมายเลข จ.28 ถึง จ.33 เมื่อถึงกำหนดชำระเงินตามตัวสัญญาใช้เงินแต่ละฉบับ จำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 3 ไม่ชำระเงินให้โจทก์ตามสัญญา โจทก์จึงทวงถาม ต่อมาวันที่ 2 มิถุนายน 2523 จำเลยที่ 1 ได้ทำหนังสือสัญญารับสภาพหนี้ต่อโจทก์ โดยยอมชำระหนี้เบิกเงินเกินบัญชีจำนวน 40,819.40 บาท และหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน 6 ฉบับ เป็นเงิน 226,060.71 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของยอดเงินที่ค้างชำระตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2523 ตกลงผ่อนชำระเป็นรายเดือน เดือนละไม่ต่ำกว่า 10,000 บาท เริ่มผ่อนชำระตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2523 เป็นต้นไปหากผิดนัดงดงวดใดงวดหนึ่งให้ถือว่าผิดนัดทั้งหมด ปรากฏตามหนังสือรับสภาพหนี้เอกสารหมายเลข จ.34 ในการทำหนังสือรับสภาพหนี้ดังกล่าว จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นผู้ค้ำประกันแต่จำเลยที่ 3 ลงชื่อเป็นผู้ค้ำประกันแต่เพียงผู้เดียว หลังจากทำสัญญารับสภาพหนี้แล้วได้มีการผ่อนชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินรวม 16 ครั้ง เป็นเงิน 58,000 บาทตามเอกสารหมายเลข ล.1 ถึง ล.16 จำเลยที่ 1 ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2527 แต่การชำระหนี้ครั้งสุดท้ายจำเลยที่ 3 ให้น้องชายนำเงินไปชำระเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2527 ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 3 มีว่าการที่จำเลยที่ 3 ผ่อนชำระหนี้ตามสัญญารับสภาพหนี้เอกสารหมายเลข จ.34 แก่โจทก์ เป็นเหตุให้อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่มีต่อจำเลยที่ 3 ต้องตั้งต้นนับใหม่และมีอายุความ 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 หรือไม่ เมื่อได้ความว่าได้มีการผ่อนชำระหนี้ตามสัญญารับสภาพหนี้เอกสารหมายเลข จ.34 ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2527 ตาม หลักฐานใบรับฝากเงินเอกสารหมายเลข ล.16 โดยจำเลยที่ 3 ให้น้องชายเป็นผู้นำเงินไปผ่อนชำระ และปรากฏว่า

จำเลยที่ 1 ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2527 การผ่อนชำระหนี้ครั้งสุดท้ายจึงมีขึ้นหลังจากจำเลยที่ 1 ถึงแก่กรรมเพียง 1 เดือน ดังนั้นการที่น้องชายจำเลยที่ 3 นำเงินไปผ่อนชำระหนี้และโจทก์ได้รับชำระหนี้ไว้ ตามใบรับฝากเงินเอกสารหมายเลข ล.16 จึงถือได้ว่าน้องชายเป็นตัวแทนในการชำระหนี้ของจำเลยที่ 3 และเป็นการผ่อนชำระหนี้ภายในกำหนด 1 ปี นับแต่จำเลยที่ 1 ถึงแก่กรรม การผ่อนชำระหนี้ของจำเลยที่ 3 จึงเป็นการรับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 (มาตรา 172 เดิม)เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ต้องเริ่มนับอายุความกันใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้เดิมนับแต่เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงนั้นสิ้นสุดลง สำหรับมูลกรณีตามฟ้องเมื่อได้ความว่าจำเลยที่ 3 ผ่อนชำระหนี้โจทก์ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2527 อายุความใหม่จึงต้องเริ่มนับแต่วันดังกล่าว ซึ่งในเรื่องสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกฎหมายมิได้กำหนดไว้ว่ามีอายุความเท่าไร จึงต้องถือกำหนดอายุความทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 164 (หรือมาตรา 193/30 ใหม่) คือมีกำหนดสิบปี ส่วนมูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินจำนวน 6 ฉบับตามฟ้องเห็นว่า โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 3 ให้รับผิดชอบชำระหนี้ในฐานะที่จำเลยที่ 3 เป็นผู้รับอาวัลตัวสัญญาใช้เงิน อายุความที่ผู้ทรงตัวสัญญาใช้เงินจะฟ้องผู้รับอาวัลตัวสัญญาใช้เงินจึงมีกำหนดสามปีนับแต่วันที่ตัวสัญญาใช้เงินตามฟ้องแต่ละฉบับถึงกำหนดจ่ายเงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1001 ประกอบด้วยมาตรา 940 และมาตรา 985 ดังนั้นเมื่อได้ความว่า จำนวนหนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีและมูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินตามฟ้องทั้ง 6 ฉบับ จำเลยที่ 3 ได้ผ่อนชำระให้โจทก์ตามสัญญารับสภาพหนี้เอกสารหมายเลข จ.34 เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2527 และโจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2530 โจทก์จึงฟ้องให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบชำระหนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีภายในกำหนดอายุความสิบปี และฟ้องให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบชำระหนี้ในฐานะที่จำเลยที่ 3 เป็นผู้รับอาวัลตัวสัญญาใช้เงินภายในกำหนดสามปีนับแต่เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดลง ฟ้องโจทก์จึงไม่ขาดอายุความและเห็นว่าจำเลยที่ 3 ให้การโดยชัดแจ้งว่า โจทก์มิได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปี นับแต่วันที่จำเลยที่ 1 ถึงแก่กรรม คดีโจทก์จึงขาดอายุความและโจทก์อุทธรณ์ว่าฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความ ดังนั้น การที่ศาลอุทธรณ์หยิบยกเรื่องอายุความขึ้นวินิจฉัยจึงมิใช่เป็นการวินิจฉัยนอกฟ้องนอกประเด็นดังที่จำเลยที่ 3 ฎีกา ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผลฎีกาจำเลยที่ 3 ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

สมาน เวทวณิช · เรืองธรรม ลัดพลี · สังเวียน รัตนมุง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1401/2537>